

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 2. april 2006
Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2008-150-0647
Dok.: ANS42606

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 463 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 14. marts 2008.

Lene Espersen

/

Lene Volke Roesen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 463 (Alm. Del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvorfor der ikke blev rejst tiltale mod Blekingegadebanden for overtrædelse af den daværende bestemmelse i straffelovens § 114 om terrorisme, jf. Peter Øvig Knudsens bog "Blekingegadebanden - Den hårde kerne", side 497-503?”

1. Den daværende bestemmelse i straffelovens § 114 havde følgende ordlyd:

”§ 114. Den, som deltager i eller yder væsentlig økonomisk støtte til korps, gruppe eller sammenslutning, der har til hensigt ved magtanvendelse at øve indflydelse på offentlige anliggender eller fremkalde forstyrrelse af samfundsordenen, straffes med fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. Den, som deltager i ulovlig militær organisation eller gruppe, straffes med bøde eller hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 2 år.

Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 225 af 7. juni 1952 som en videreførelse af den såkaldte ”urolov” fra 1934.

2. I forbindelse med sagen mod Blekingegadebanden opstod der debat om bestemmelsens geografiske rækkevidde. Den 11. maj 1989 bad Folketingets Retsudvalg justitsministeren om nærmere at redegøre for indholdet af straffelovens § 114, jf. samrådsspørgsmål nr. X (Alm. del – bilag 419).

Af justitsministerens besvarelse fremgik bl.a.:

”For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt beskyttelsen efter § 114, stk. 1, alene omfatter danske offentlige anliggender og den danske samfundsorden, bemærkes følgende:

Efter sin ordlyd er bestemmelsen i straffelovens § 114 ikke begrænset til alene at omfatte danske anliggender. Det må imidlertid på grundlag af forarbejderne til såvel uroloven som til straffelovens § 114 (betænkning af 31. marts 1949) antages, at bestemmelsen forudsættes anvendt som værn over for angreb på danske offentlige anliggender og den danske samfundsorden. Bestemmelsens placering i straffelovens kapitel 13 om forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder m.v. taler også for, at bestemmelsen på trods af formuleringen kun med sikkerhed kan antages at sigte til danske offentlige anliggender. Til støtte for denne indskrænkende fortolkning af § 114 kan yderligere anføres, at

det i retspraksis (UfR 1964.685) er antaget, at straffelovens § 119 er begrænset til angreb på personer, der handler i medfør af dansk offentlig tjeneste eller hverv.

En tilsvarende fortolkning blev lagt til grund, da der i 2002 blev indsat en ny særlig terrorismeparagraf i straffelovens § 114, jf. lov nr. 378 af 6. juni 2002 (anti-terrorlovpakke I).

Et af formålene med lovændringen i 2002 var ifølge bemærkningerne netop at sikre:

”at terrorismeparagraffen – i modsætning til den nuværende bestemmelse i straffelovens § 114 – også kommer til at værne udenlandske offentlige anliggender og samfundsordener for bedre at kunne tage højde for terrorismens globale karakter.”

3. Justitsministeriet har endvidere til brug for besvarelsen indhentet følgende udtalelse fra Rigsadvokaten, hvortil der henvises:

”Da en række af Blekingegadebandens medlemmer blev anholdt i april og maj 1989, blev de sigtet af Københavns Politifor røveri og frihedsberøvelse samt for overtrædelse af den dagældende bestemmelse i straffelovens § 114, idet de pågældende efter politiets opfattelse havde ydet en væsentlig økonomisk bistand til PFLP.

Både Københavns Byret og Østre Landsret afviste imidlertid at anvende straffelovens § 114 som grundlag for varetægtsfængsling af de pågældende, idet retten ikke fandt, at der forelå en ”begrundet mistanke” om, at bestemmelsen var overtrådt. De pågældende blev i stedet varetægtsfængslet efter straffelovens bestemmelser om røveri og ulovlig frihedsberøvelse.

Ifølge de akter om sagen, der foreligger i rigsadvokaturen, har spørgsmålet om anvendelse af bestemmelsen i straffelovens § 114 ført til drøftelser i anklagemyndigheden inden tiltalerejsningen.

Det fremgår således af et brev, som Rigsadvokaten sendte den 8. maj 1989 til Politidirektøren i København, at Rigsadvokaten den 24. april 1989 drøftede spørgsmålet med Statsadvokaten for København. Rigsadvokaten meddelte i den forbindelse statsadvokaten, at bestemmelsen i straffelovens § 114 efter hans opfattelse kun vedrørte danske offentlige anliggender og den danske samfundsorden. Rigsadvokaten bad samtidig statsadvokaten om at meddele dette til Københavns

Politi og sikre sig, at denne opfattelse blev lagt til grund for det fortsatte arbejde med Blekingegadesagen.

Den 2. maj 1989 fremsendte Rigsadvokaten endvidere et 12 siders notat til Statsadvokaten for København om anvendelsesområdet for straffelovens § 114. Notatet konkluderede, at ”straffelovens § 114 alene værner danske offentlige anliggender og den danske samfundsorden”.

Tiltale i sagen blev rejst af Statsadvokaten for København ved et anklageskrift af 8. juni 1990.

Anklageskriftet omfattede tiltale mod syv personer for bl.a. forsøg på manddrab, røveri, ulovlig frihedsberøvelse og overtrædelse af våbenlovgivningen, men ikke for overtrædelse af straffelovens § 114.

Tiltalen mod seks af de tiltalte omfattede i anklageskriftets forhold 6 overtrædelse af straffelovens § 108, stk. 1, eller forsøg herpå. Dette forhold indeholder følgende beskrivelse af forholdet til PFLP:

”...i tiden før den 2. maj 1989 at have bistået et fremmed efterretningsvæsen til at virke inden for den danske stats område, idet de med henblik på videregivelse til PFLP (Folkefronten til Palæstinas Befrielse, Popular Front for the Liberation of Palestine), der blandt andet består af et efterretningsvæsen, systematisk tilvejebragte og sammenstillede oplysninger om jødiske personer, firmaer og organisationer og om personer, firmaer og organisationer, der har givet udtryk for proisraelske og zionistiske holdninger og standpunkter og videregav disse oplysninger eller dele deraf til PFLP.”

Spørgsmålet om tiltalerejsning for dette forhold blev i medfør af bestemmelsen i straffelovens § 110 f af Rigsadvokaten efter indstilling fra Statsadvokaten for København forelagt for Justitsministeriet. Det fremgår af statsadvokaturens indstilling, der primært vedrørte spørgsmålet om anvendelse af straffelovens § 108, at statsadvokaten for så vidt angår den rejste sigtelse vedrørende overtrædelse af straffelovens § 114 ville vende tilbage, såfremt han fandt anledning hertil.

Spørgsmålet om anvendelse af straffelovens § 114 ses ikke herudover nævnt i de skrivelser, der foreligger i rigsadvokaturen, om indstillingen til Justitsministeriet vedrørende tiltalerejsningen. Det fremgår endvidere ikke af de foreliggende sagsakter i rigsadvokaturen, at anvendelse af straffelovens § 114 på et senere tidspunkt har været overvejet i forhold til de syv tiltalte i sagen.”

Det kan tilføjes, at det heller ikke af de akter, der foreligger i Justitsministeriet vedrørende sagen, ses at fremgå, at spørgsmålet om tiltalerejsning efter § 114 skulle have været forelagt ministeriet.

Det i Rigsadvokatens udtalelse omtalte notat, som Rigsadvokaten sendte til Statsadvokaten for København den 2. maj 1989, vedlægges til orientering.